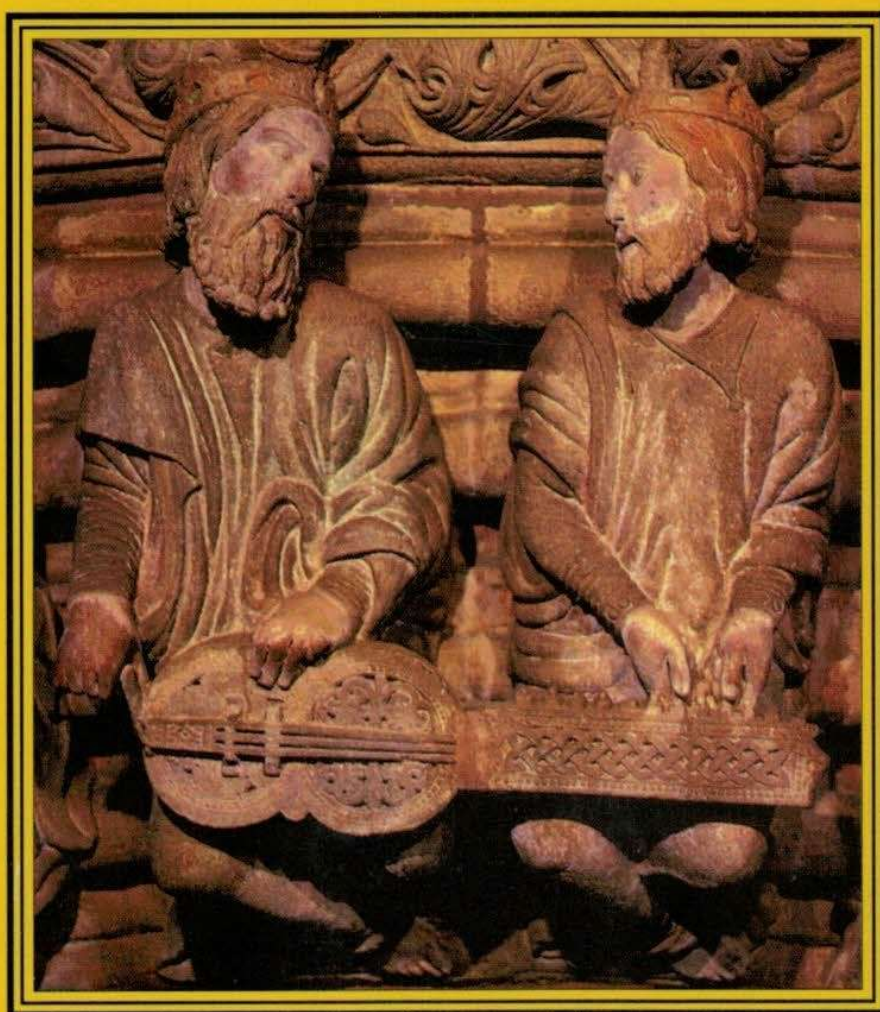

O traque da Quenlla

Edita
ASOCIACIÓN CULTURAL
XOHÁN DE REQUEIXO

XESÚS MATO

A QUENLLA: ¡MOITO MÁIS CA UN GRUPO MUSICAL! (¡Autenticidade, coherencia, fidelidade, traballo e... resistencia!)

Comparto unha fermosa historia. Vivida desde dentro. Con milleiros de feitos compartidos na amizade e compañía dos poeta/músico/profetas *Mero/Mini*, co/fundadores dos grupos, quizás máis comprometidos coa Terra, que tivo a *música popular galega cantada* nos últimos anos do século XX e primeiros do XXI. Tiven a oportunidade de vivir e compartir as súas orixes e desenvolvemento. O de *Fuxan os Ventos* (1972/82) e *A Quenlla* (1984/2008) ¡Unha regalía!

Á hora de elixir tema para o libro/homenaxe aos meus amigos de *A Quenlla* (1984/2008) sentín a obriga de subliñar algunhas das facianas máis profundas (algunhas descoñecidas) da súa ben aproveitada vida e obra. Este grupo musical lucense foi quen de manter sempre acesa a chama dunha loita constante por recuperar e devolverlle ao pobo galego a riqueza da súa abondosa cultura popular, moito tempo acubillada. A lingua galega e a tradición oral, tanto nos ditos, feitos e costumes, como na fermosura da súa música, están en débeda con este e outros grupos semellantes. Por iso, aplaudo estas e outras homenaxes. O recoñecer e honrar este impagable labor é unha maneira axeitada de loitar tamén pola cultura. Pola miña banda, xunto ao recoñecemento quero aportar uns sinxelos detalles coa vontade de aclarar algunhas dúbidas e mesmos desfacer certas enguedelladas interesadas que lles foron engadindo ao correr dos anos acerca das orixes, causas e razóns do nacemento de *A Quenlla*. ¡Hai distancia dabondo, xa suficiente, para que os que queiran ver saiban a verdadeira e auténtica historia!

Os froitos dunha difícil rachadura

A Quenlla, como grupo musical, nace no ano 1984. Dous anos despois da derradeira escisión de *Fuxan os Ventos* (febreiro, 1982) Xorde, precisamente, cando o veterano grupo estaba xa a piques de perder a súa identidade e filosofía orixinarias que nunca debiera ter abandonado. De principio, a rachadura semellaba unha desgraza. Por fortuna, non foi así, xa que resultou ser un feito, alta-

mente positivo. ¡Necesario e oportuno naquel intre! Houbo que se definir e optar, con valentía e claridade, para saír da inercia/apatía e desbotar lonxe as loitas absurdas e estériles que alentaban devezos e falsas ilusións económico/profesionais da maioría dos seus membros daquela etapa. A rachadura fai renacer unha nova, renovada e apaixonante vida. ¡A volta ás orixes!. *Mero e Mini* sabían moi ben o que facía falla, o que querían e era preciso retomar. Tiñan oficio e viñan cargados da experiencia vivida perante moitos anos. Chegaban de vivir o contacto persoal coa xente da aldea, cos poetas da Terra e da Diáspora, despois de estaren mergullados na historia e na vida do pobo nas escolas rurais e de comprobar que este sufrido e calado pobo fora (e seguía a ser) desprezado, sobre todo, na súa vida cultural e musical. Decátáronse de que había forzas para recuperar a memoria e a súa escasa e baixa auto/estima. Había que cubrir o desconcerto e o gran baleiro que se vía vir (¡xa comezara!) co feito da fuxida masiva a modelos de música, alleos á cultura galega e mesmo con descarado desprezo da nosa. ¡Abonda con lembrar os grupos (¡ao redor de medio cento!) e o tipo de música que se estaba a producir desde o ano 1980 ao 2.000. ¡Novo deserto na música popular!

Falan os feitos: “Obras son amores.....”

Dío o refrán que *“sobran palabras cando falan os feitos”*. Ese é o noso caso. Pasada a etapa máis brillante da música popular galega, coas fortes pegadas dos grupos *Milladoiro* (na música instrumental) e *Fuxan os Ventos* (na cantada) converteuse en moi oportuna, e mesmo necesaria, a presenza de *“A Quenlla”* que volve ao traballo habitual (¡nunca interrompido!) de recolla, estudo e parella divulgación do rico e abondoso folclore musical da Terra. Comeza a fermosa e produtiva etapa da edicións de discos, vídeos e publicacións de parte do seu rico e abondoso arquivo. Saen á luz os vídeos: *“A Historia da Lingua Galega”* (romance) con letra de Manuel María; *“70 anos de nacionalismo”*; *“Os señores da Palabra”* e *“Luís Pimentel”* (Ophiusa/Lugo); *“Manuel María da Terra Chá”* e *“Fiz Vergara Vilariño”* (Citania). No ano do nacemento, 1º LP *“Os tempos aínda non, non son chegados”* (1984); *“Európolis”* (1988), *“Máis aló da néboa”* (Pimentel, Luís Seoane e Lorenzo Varela); *“Terra”* (1992); *“Nadal en galego: Galicia canta ao Neno”* (1994); *“A Casa que nunca tivemos”* (1996) (musical, letra de Marica Campo); *“As nosas cancións”* (1997/98), (Recompilacións); *“Namórate da vida”* (temas da droga, Proxecto Home); *“Silencios na memoria”* (2004) (recuperación histórica) e *“Chill Out Celta en Galicia”* (*Mero/Mini* e artistas de Irlanda,

---

Escocia, Gales, Bretaña e A Quenlla). En preparación, unha xigantesca montaxe dunha obra de calibre histórico en Galiza.

Publicacións de libros: “*A carón da escola*” (nenos, 2 volumes); “*Cantos de Reis e Nadal*”; “*Contos de vellos para nenos*”; “*Novos contos para nenos*”; “*Somos lenda viva*” (Citania) e dous grandes volumes de “*Cantos, coplas e Romances de Cego*” (I-II), con 5 CDs, coas voces orixinais dos informantes. A este labor cómpre engadir a morea de conferencias, debates, charlas, mesas redondas, artigos e comentarios nos medios de Comunicación, Universidades, Institutos, Colexios, Asociacións culturais e apoio a asociacións socio/culturais e a todo grupo que precise da súa colaboración. Sempre gratuíta e altruísta. ¡Algo que soa a escaso e raro neste noso individualista, materializado, consumista e globalizado mundo!.

¡Autenticidade, fidelidade, traballo e.... resistencia!

Con eles mesmos. Viñeron de “*abaixo/arriba*”. Souberon ser “*observadores, aprendices e artesáns*” e sempre se consideraron “*debedores da xente da aldea*” Foron fieis aos seus principios, a Galiza e á súa xente; con coherencia, seriedade e autenticidade no traballo, feito a conciencia e con paciencia. Mantiveron unha *resistencia activa* en tempos de crise e mesmo de ataque á nosa cultura, incluída a lingua. O seu inmenso e inconmensurable traballo está á vista. Entregáronse sen medida. Coa mente e co corazón. ¡A fondo perdido! Moito máis do que aquí aparece. *Mini e Mero* levan desde o ano 68 (o do maio francés) data na que eu os coñecín e por iso o podo acreditar. Moitos anos vividos con intensidade e alegría, sempre dispostos a traballar e co senso *da gratuidade* por bandeira. Hai toneladas de amor, de entrega, de tempo, de constancia, de sacrificio, de moitas noites sen durmir. Abondan testemuñas da súa loita a prol dos valores da xustiza, da verdade, da esperanza, da liberdade, do amor...Do amor aos vellos, aos nenos, aos xoves, aos labregos e mariñeiros, aos obreiros do mare da terra, aos marxinados, á muller galega, aínda sometida, marxinada e maltratada. Aos emigrantes de todos os tempos. Moreas de amor á Terra, Nai e Señora. Tampouco se lles pegou a lingua ó padal á hora de denunciar inxustizas, opresións, caciquismos, lixos, abuso dos pequenos e dos pobres, xogos sucios da política, enganos e traizóns. ¡Outro xeito de amar! A súa música e poesía están a reverter *mensaxes positivas de vida e de esperanza*.

Aí quedan algunhas das probas destes valentes e coherentes personaxes, rapazas e rapaces que pasaron polo Grupo. Algunhas das mozas, están desde o principio. Poucas persoas e grupos poden presentar semellante balanço de obras e

---

mesmo de resistencia ante tantas reviravoltas que está a dar o mundo e que aguantou de xeito descarado a nosa sempre sufrida Galiza. E tamén as malleiras que lle zorregaron á nosa música popular nestes corenta anos que os membros de *A Quenlla* foron/son testemuñas de excepción e pioneiros na súa defensa. As galegas e galegos (“*bos e xenerosos*”) que abundan no País, agradecen a vosa loita, o voso traballo, a vosa entrega, fidelidade e coherencia! Seguide a ser sempre “*Sementadores de esperanza e futuro*”. Que *nunca máis* sexa preciso dicir/cantar: “*¡os tempos aínda non... non son chegados!*” ¡Noraboa e Felicidades, meus benqueridos amigos e amigas, de A Quenlla!

Apertas para todas e todos. Desde as Montañas do Cebreiro, no mollado maio do 2008.

Voso sempre amigo